

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

The School Administrators' Role in Early Childhood Curriculum Administration of Schools under
The Office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area 2.

ศดานันท์ กันทะมา¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพวัลย์ โคตรตะ² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวนคิด มะเสนะ³

Sadanant Kunthama¹ Asst. Prof. Dr.Paiwan Kotta² Asst. Prof. Dr.Chaunkid Masena³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย 2) เปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัย จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานและขนาดโรงเรียน และ 3) ศึกษาแนวทางส่งเสริมเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัย ปีการศึกษา 2565 จำนวน 288 คน กำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .94 และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t – test) การทดสอบค่าเอฟ (F – test) แบบ One – way ANOVA และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. แนวทางส่งเสริมเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย รายงานพบว่า ด้านการเป็นผู้รอบรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อพัฒนาตนเองเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยเมื่อมีโอกาส ด้านการเป็นผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในการเตรียมและวางแผนเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีแผนงานโครงการกิจกรรมพัฒนาบุคลากรในแผนปฏิบัติการทุกปี และด้านการสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความสัมพันธ์อันดีให้คำแนะนำช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม

คำสำคัญ: บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย

¹หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

¹Master of Education in Educational Administration, Ubon Ratchathani Rajabhat University

^{2,3}อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

^{2,3}Lecturer Master of Education in Educational Administration, Ubon Ratchathani Rajabhat University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ศดานันท์ กันทะมา, sadanan.kunthama@gmail.com

รับเมื่อ 31 ตุลาคม 2567 แก้ไข 10 ธันวาคม 2567 ตอปรับ 12 ธันวาคม 2567

ABSTRACT

The objectives of this research are: 1) To study the roles of school administrators in managing early childhood education curriculum. 2) To compare the roles of school administrators in managing early childhood education curriculum according to the opinions of both school administrators and early childhood teachers, categorized by position, educational level, work experience, and school size. 3) Study the guidelines for promoting the school administrators' role in early childhood curriculum administration of schools under the office of Ubon Ratchathani primary educational service area 2. The research sample consists of 288 school administrators and early childhood teachers for the academic year 2022. The sample size is determined using the Krejcie and Morgan table, followed by simple random sampling. The data collection tools used in the research consist of a Likert scale questionnaire. The reliability of the instruments is reported to be .94. And In – Depth Interview. The statistics used for data analysis include percentages, means, standard deviations, t – tests, F – tests and content analysis.

The results

1. The role of school administrators in managing early childhood education curriculum is generally perceived to be high overall and in specific aspects.
2. A comparison of the opinions of administrators and early childhood teachers regarding the school administrators' role in early childhood curriculum administration revealed that administrators and early childhood teachers, with different positions, educational levels, work experience and school sizes, had differing opinions, with statistical significance at .01. And
3. Guidelines for the development of the school administrators' role in early childhood curriculum administration: Knowledgeable: Administrators should study and acquire additional knowledge to develop themselves further. Leadership: Administrators must take the lead in preparing and planning. Personnel development: Administrators should include a project plan for personnel development activities in the annual action plan. And employee morale: Administrators should cultivate positive relationships and provide assistance to enhance employee morale.

Keywords: The School Administrators' Role, Early Childhood Curriculum Administration.

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประชากรให้กลายเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ และมีศักยภาพในการนำพาสังคมเดินหน้าไปในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านวิชาการ งานสร้างสรรค์ในศาสตร์อื่น ๆ ตลอดจนแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและสังคมได้เป็นอย่างดี ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 1 มาตรา 6 กำหนดความมุ่งหมายและหลักการว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งการดำเนินไปให้ถึงความมุ่งหมายดังกล่าวต้องอาศัยความร่วมมือและความพร้อมของผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผู้บริหาร

สถานศึกษาที่ถือเป็นบุคคลสำคัญในการกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และเป็นปัจจัยหลักในการยกระดับการศึกษาของผู้เรียน

จะเห็นได้ว่า การจัดการศึกษาภายใต้การตัดสินใจของผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ ย่อมส่งผลให้สถานศึกษามีความสามารถในการนำนวัตกรรมทางการศึกษาที่ทันสมัย เข้ามาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ซึ่งถือเป็นก้าวแรกของการได้รับการศึกษา เนื่องจากเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่ควรได้รับการอบรมเลี้ยงดู การเอาใจใส่และความอบอุ่นอย่างใกล้ชิด ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องเข้าใจ ยอมรับความสามารถ ความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมรอบตัว การลงมือปฏิบัติจริง นำไปสู่การบูรณาการเรียนรู้ผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย สอดคล้องกับการทำงานของสมองที่เด็กในช่วงแรกเกิดจนถึง 6 ปี ระบบประสาทและสมองจะเจริญเติบโตในอัตราที่สูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 90 ของผู้ใหญ่ (กรมอนามัย, 2560, หน้า 17) จึงเป็นช่วงวัยที่เหมาะสมในการปูพื้นฐานทักษะต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดที่เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตในอนาคต ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กล่าวถึงความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยไว้ในคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ไว้ว่าต้องเป็นผู้ที่ ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มีการเตรียมการและวางแผนเกี่ยวกับหลักสูตร และมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการ เป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตร ส่งเสริมผู้สอนให้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ สร้างความร่วมมือกับทุกฝ่ายในการนำหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยสู่การปฏิบัติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 139)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่าในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยนั้น บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินการบริหารหลักสูตรให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้วิจัยจึงศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 เพื่อนำผลการวิจัยไปพัฒนาการทำงานในด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และเพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ให้สามารถดำเนินงานอย่างมีคุณภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนต่อไป

คำถามการวิจัย

1. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัย อยู่ในระดับใด
2. เปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัย จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานและขนาดโรงเรียน มีความแตกต่างกันหรือไม่
3. แนวทางส่งเสริมเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 เป็นอย่างไร

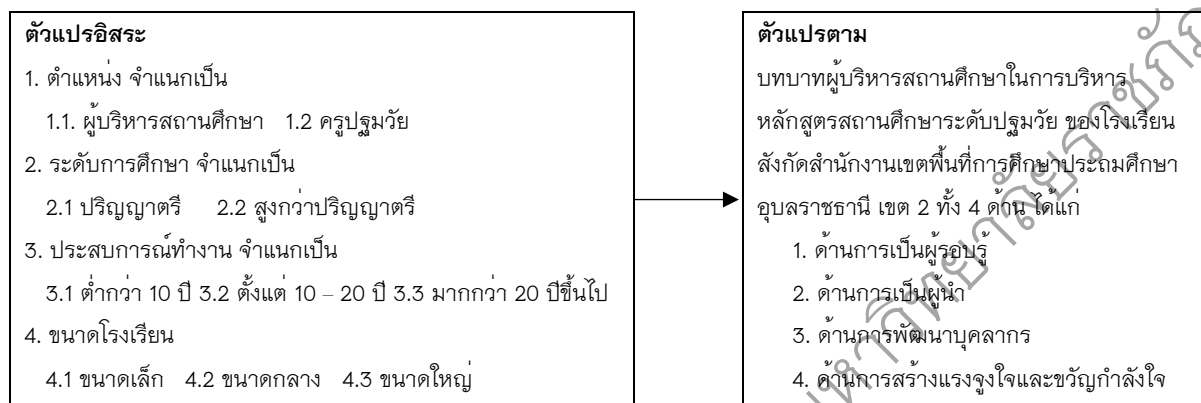
ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัย จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานและขนาดโรงเรียน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

3. เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 190 คน และครูปฐมวัย จำนวน 234 คน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำนวน 188 แห่ง รวม 424 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 136 คน และครูปฐมวัย จำนวน 152 คน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 รวม 288 คน ของปีการศึกษา 2565 กำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้มาโดยวิธีการแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ตามสัดส่วนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัย ที่จำแนกตามขนาดโรงเรียน แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา โดยคัดเลือก จำนวน 3 คน ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – Depth Interview) โดยคุณสมบัติในข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้
1) มีประสบการณ์การบริหารงานโรงเรียนด้านวิชาการ 2) มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย และ 3) เข้าประกวดในรางวัลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ฉบับ คือ

1. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย โดยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 42 ข้อ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ระหว่าง 0.6 – 1.0 แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .94

2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In – Depth Interview) เกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย โดยแบบสัมภาษณ์มีข้อความประกอบด้วย 4 ประเด็น คือ 1) ด้านการเป็นผู้รอบรู้ 2) ด้านการเป็นผู้นำ 3) ด้านการพัฒนาบุคลากร และ 4) ด้านการสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจ จำนวน 3 ท่าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัย บรรจุแบบสอบถามใส่ซองที่แนบไปกับแบบสอบถามส่งคืนผู้วิจัย บางส่วนผู้วิจัยจะดำเนินการรวบรวมเอง โดยส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้น 288 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 263 ฉบับ และตอบแบบสอบถามเพิ่มเติมทางออนไลน์จนครบจำนวน คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ก่อนนำไปวิเคราะห์สถิติ

2) เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ไปยังกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 แห่ง เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยเข้าพบผู้ให้สัมภาษณ์ตามนัดหมาย ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – Depth Interview) ตามวัน เวลา และสถานที่ โดยมีประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ทั้ง 4 ด้าน จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์เนื้อหาต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกระทำวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวม โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t – test) การทดสอบค่าเอฟ (F – test) แบบ One way ANOVA และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจ และด้านการพัฒนาบุคลากร รองลงมา ได้แก่ ด้านการเป็นผู้รอบรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านการเป็นผู้นำ

2. การเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัย ที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นโดยรวมมากกว่าครูปฐมวัย

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัย ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นโดยรวมมากกว่าผู้มีระดับการศึกษาปริญญาตรี

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัย ที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย โดยรวม ด้านการเป็นผู้รอบรู้ ด้านการเป็นผู้นำ และด้านการสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านการพัฒนาบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นโดยรวมมากที่สุด รองลงมาคือ ตั้งแต่ 10 – 20 ปี และต่ำกว่า 10 ปี ตามลำดับ

2.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัย ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นโดยรวมมากที่สุด รองลงมาคือ โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก ตามลำดับ

3. แนวทางส่งเสริมเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยสรุปเป็นรายด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการเป็นผู้รอบรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการศึกษาระดับปฐมวัยเมื่อมีโอกาส ศึกษาโรงเรียนต้นแบบและครูต้นแบบปฐมวัย เนื่องจากการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยมีเอกลักษณ์เฉพาะ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเข้าใจจุดเน้นความสำคัญและพัฒนาการของเด็กเพื่อนำไปสู่การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพ ดังคำกล่าวที่ว่า “รู้จริง ทำจริง ไม่นิ่งดูตาย”

3.2 ด้านการเป็นผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในการเตรียมและวางแผนเกี่ยวกับหลักสูตร รวมถึงให้คำปรึกษาหารือแก่คณะครูได้ทุกเรื่องอย่างเป็นกัลยาณมิตร ทุกเวลาและโอกาส ควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการร่วมมือในการบริหารหลักสูตรทุกขั้นตอนเพื่อให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพ เป็นผู้นำทางวิชาการเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรปฐมวัย แต่งตั้งหรือมอบหมายงานให้คณะครูเป็นผู้นำรับผิดชอบ และส่งเสริมกระบวนการกลุ่มเพื่อให้เกิดการทำงานเป็นทีม

3.3 ด้านการพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีแผนงานโครงการกิจกรรมพัฒนาบุคลากรในแผนปฏิบัติการทุกปี เพื่อเพิ่มสมรรถนะครูเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำหลักสูตร มีกิจกรรม PLC เกี่ยวกับปฐมวัย เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีการนิเทศ ติดตามผลงาน ประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างถูกต้อง เพื่อเป็นการพัฒนาครูอีกทางหนึ่งให้มีความรู้ที่ทันสมัย

3.4 ด้านการสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจ ผู้บริหารสถานศึกษาควรกล่าวชมเชยให้รางวัลแก่ครูปฐมวัย สร้างความสัมพันธ์อันดีให้คำแนะนำช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ บริหารงานบุคคลด้วยความโปร่งใส ยึดหลักธรรมาภิบาล การมีทัศนคติที่ดีของผู้นำจะสามารถสร้างความปรองดองซึ่งจะส่งผลให้เกิดความผูกพันในองค์กร เมื่อเกิดความผูกพัน จะส่งผลให้เกิดความสามัคคี การเข้าใจกันและกัน ทำให้ผู้ซึ่งได้รับความเข้าใจก่อให้เกิดขวัญและกำลังใจตามมา

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลสรุปการวิจัย บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัย 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงบทบาทในการเป็นผู้รอบรู้ในเรื่องหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยในด้านต่าง ๆ อย่างถ่องแท้ เป็นผู้นำในการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ คอยสนับสนุนให้ครูปฐมวัยพัฒนาตนเองด้านหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยอยู่เสมอ อีกทั้งการสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความจริงใจ และให้ความสำคัญกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย โดยบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ถือเป็นหัวใจหลักในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยนันท์ แซ่จิว (2560, หน้า 186) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรการบริหารจัดการงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เป็นเรื่องที่ผู้บริหารต้องแนะนำและส่งเสริมให้ครูผู้สอนดำเนินการให้สอดคล้องกับผู้เรียน แหล่งเรียนรู้ ตามบริบทของชุมชนและท้องถิ่น

2. การเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัย ที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นโดยรวมมากกว่าครูปฐมวัย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน อาจเป็นเพราะ การดำเนินงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในมุมมองของครูผู้สอน อาจมีความแตกต่างจากความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อตนเอง ตามประสบการณ์ที่ได้ปฏิบัติงานในระดับบริหารและระดับปฏิบัติการ สอดคล้องกับผลวิจัยของ ผกามาศ มาตย์เทพ (2561, หน้า 136) เรื่อง สภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า การเปรียบเทียบด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัย มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นโดยรวมมากกว่าผู้มีระดับการศึกษาปริญญาตรี เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมีระดับการศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรี ทำให้ครูได้พัฒนาตนเองและมีความรู้ที่สูงขึ้น โดยครูมักศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หรือการพัฒนาหลักสูตรและการสอน ทำให้มีความรู้ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเป็นอย่างดี ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ฐานพัฒน ไกรศรีและอดุลย์ วังศรีคุณ (2565, หน้า 187 – 201) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำพูน พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำพูน จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้าน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการศึกษาวิจัยดังกล่าว เป็นการศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานที่แตกต่างกัน อาจส่งผลให้ผลการวิจัยมีความแตกต่างกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัย มีความคิดเห็นโดยรวม ด้านการเป็นผู้รอบรู้ ด้านการเป็นผู้นำ และด้านการสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านการพัฒนาบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นโดยรวมมากที่สุด รองลงมาคือ ตั้งแต่ 10 – 20 ปี และต่ำกว่า 10 ปี ตามลำดับ เป็นไปตามสมมติฐาน อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัยที่มีประสบการณ์ทำงานสูงกว่า มีประสบการณ์และความเข้าใจที่ลึกซึ้งมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานน้อย เนื่องจากผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานหลายปี อาจถูกมอบหมายให้เป็นหัวหน้างาน วิชาการและมีหน้าที่ดูแลเรื่องหลักสูตรสถานศึกษาโดยตรง ทำให้มองเห็นบริบทของการแสดงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างถ่องแท้ สอดคล้องกับ วันชัย พลหาญ (2566, หน้า 629 – 639) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

2.4 ผลการเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัย มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นโดยรวมมากที่สุด รองลงมาคือโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก ตามลำดับ เป็นไปตามสมมติฐาน อาจเป็นเพราะ โรงเรียนขนาดใหญ่มักมีการบริหารงานด้านต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ รวมถึงงานด้านการบริหารหลักสูตร โดยมักจะมีครูผู้ดูแลรับผิดชอบโดยตรง จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัยที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก มีความคิดเห็นต่อมากน้อย ตามลำดับ สอดคล้องกับ บุญทอง พลสวัสดิ์ (2559, หน้า 112) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่าข้าราชการครู ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. แนวทางการส่งเสริมบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยสรุปเป็นรายด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการเป็นผู้รอบรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการศึกษาระดับปฐมวัยเมื่อมีโอกาส เนื่องจากการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยมีความต่างจากระดับชั้นอื่น มีเอกลักษณ์เฉพาะเด็กปฐมวัย ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเข้าใจ ธรรมชาติ ความสำคัญและพัฒนาการของเด็ก อีกทั้งนำความรู้ที่ศึกษามาพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษานั้น ๆ เพื่อนำไปสู่การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยอย่างมีคุณภาพ ดังคำกล่าวที่ว่า “รู้จริง ทำจริง ไม่นิ่งดูตาย” สอดคล้องกับ ศักรินทร์ สนมหอม (2565, หน้า 70) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ต้องสร้างโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษา การบริหารและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รวมไปถึงศึกษาเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาทุก ๆ ด้าน อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความตระหนักรู้และเห็นความสำคัญของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา นำไปสู่การมีความพร้อมในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ด้านการเป็นผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในการเตรียมและวางแผนเกี่ยวกับหลักสูตร เตรียมข้อมูล เอกสารความรู้ ตำราคู่มือ วัสดุอุปกรณ์ รวมถึงผู้เชี่ยวชาญ วิทยากรและครูต้องศึกษาหลักสูตรแกนกลาง ให้เข้าใจถ่องแท้ รวมถึงให้คำปรึกษาหารือแก่คณะครูได้ทุกเรื่องอย่างเป็นกัลยาณมิตร ทุกเวลาและโอกาส ควรส่งเสริม สนับสนุนให้มีการร่วมมือในการบริหารหลักสูตรทุกขั้นตอนเพื่อให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพ เป็นผู้นำทางวิชาการเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรปฐมวัย การจัดทำหลักสูตรและสนับสนุนการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ แต่งตั้งหรือมอบหมายงานให้ คณะครูเป็นผู้รับผิดชอบเพื่อฝึกฝนการเป็นผู้นำด้านต่าง ๆ และส่งเสริมกระบวนการกลุ่มเพื่อให้เกิดการทำงานเป็นทีม มีการประสานงานและแบ่งภาระงานไม่ให้เกิดไปอยู่ที่ผู้ใดผู้หนึ่ง เพื่อให้งานสามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและสมบูรณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธาริดา สกลภัทรสกุล (2565, หน้า 78) เรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารหลักสูตร สถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 พบว่า ผู้บริหารต้องแสดง บทบาทในฐานะผู้นำองค์กร เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย ต้องเป็นผู้นำในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ตั้งแต่กระบวนการสำรวจบริบทของสถานศึกษา การวางแผนการจัดทำหลักสูตร เป็นผู้นำในการกระตุ้นให้ครูผู้สอน นำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงเป็นผู้นำทีม กำกับ และติดตามผลการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อให้ทราบถึง จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของหลักสูตรสถานศึกษา

3.3 ด้านการพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีแผนงานโครงการกิจกรรมพัฒนาบุคลากร ในแผนปฏิบัติการทุกปี ส่งครูและบุคลากรปฐมวัย ศึกษาหาความรู้อบรมพัฒนา ตามช่องทางสื่อต่าง ๆ อยู่เสมอ เพื่อเพิ่ม สมรรถนะครูเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำหลักสูตร การนำเทคนิคนวัตกรรมแบบใหม่มาใช้ มีกิจกรรม PLC เกี่ยวกับปฐมวัย เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีการนิเทศ ติดตามผลงาน ประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างถูกต้อง มีคำสั่ง แต่งตั้งหรือมอบหมายในโครงการกิจกรรมเป็นหัวหน้ารับผิดชอบ เป็นการฝึกทักษะในด้านต่าง ๆ มีแผนการนิเทศภายใน โรงเรียน ติดตามประเมินผล คณะครู เพื่อเป็นการพัฒนาครูอีกทางหนึ่งให้มีความรู้ที่ทันยุคสมัย อีกทั้งกำหนดให้บุคลากร สามารถแสวงหาความรู้และนำมาเผยแพร่แก่สมาชิกในองค์กรเพื่อพัฒนาองค์กรได้ สอดคล้องกับ สงกรานต์ เรื่องประทีป (2559, หน้า 109) ได้ศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับหลักสูตรระหว่างครูและ บุคลากรทางการศึกษา เพื่อเพิ่มความสามารถในการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และมีการพัฒนาตนเอง ให้มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาอยู่เสมอ

3.4 ด้านการสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจ ผู้บริหารสถานศึกษาควรกล่าวยกย่องชมเชยให้รางวัลแก่ครู ปฐมวัย สร้างความสัมพันธ์อันดีให้คำแนะนำช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย การนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ การเรียนการสอนเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติ งานต่าง ๆ มีการเลื่อนเงินเดือนที่เหมาะสมเมื่อมีโอกาสอย่างเป็นธรรมบริหารงานบุคคลด้วยความโปร่งใส ยึดหลัก ธรรมาภิบาล การมีทัศนคติที่ดีของผู้นำจะสามารถสร้างความปรองดองซึ่งจะส่งผลให้เกิดความผูกพันในองค์กร เมื่อเกิด ความผูกพัน จะส่งผลให้เกิดความสามัคคี การเข้าใจกันและกัน ทำให้ผู้ซึ่งได้รับความเข้าใจก่อเกิดขวัญและกำลังใจ ตามมา สอดคล้องกับ จิราภรณ์ คงสุวรรณ (2565, หน้า 119) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการ ปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีคุณภาพ และปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู คือ การสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เมื่อผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสนใจ ยินดีรับฟังในเรื่องต่าง ๆ ของครู จะก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดี ยอการร่วมงานด้วยความเต็มใจ และเมื่อมีการร่วมงานกับ ผู้บริหารแล้วเกิดความรู้สึกประทับใจในผู้บริหารสถานศึกษา ที่ให้ความสำคัญกับการสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจ

ด้วยความจริงใจและเต็มใจ สิ่งเหล่านี้จะเป็นพลังทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาทำงานด้วยความเต็มใจไม่มีความวิตกกังวลในการทำงาน ปฏิบัติงานและรักในอาชีพ ซึ่งจะทำงานที่มอบหมายประสบผลสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัย ควรตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ทั้งในด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร การเป็นผู้นำในการบริหารและพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาบุคลากรที่จะนำหลักสูตรไปใช้ รวมไปถึงการสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจอย่างเป็นถ้อยคำมิตร เพื่อเป็นองค์ความรู้ในการดำเนินงานด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ส่งเสริมยกระดับคุณภาพการศึกษาต่อไป

1.2 บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการเป็นผู้นำ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ควรพัฒนาทักษะด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย กระตุ้นให้มีการวางแผนดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมกระบวนการกลุ่มเพื่อให้เกิดการทำงานเป็นทีม รวมไปถึงมีการนิเทศ กำกับ และติดตามกระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย เพื่อให้ทราบถึงจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการส่งเสริมภาวะผู้นำในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- จิราภรณ์ คงสุวรรณ. (2565). บทบาทผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ราชบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ฐานพัฒน์ ไกรศรีและอดุลย์ วงศ์ศรีคุณ. (2565). การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำพูน. *Journal of Roi Kaensam Academi*, 7(12), 187 – 201.
- ธาริดา สกลภัทรสกุล. (2565). สภาพและแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1. การค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- บุญกอง พลสมัคร. (2559). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุบลราชธานี:
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ปิยนันท์ แซ่จิว. (2560). การพัฒนาหลักสูตรการบริหารจัดการงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การปกครอง
ส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พิกามาต มาตย์เทพ. (2561). สภาพ ปัญหา และแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วันชัย พลหาญ. (2566). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อำนาจเจริญ. วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์, 8(1), 629 – 639.
- ศักรินทร์ สนมอม. (2565). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. การค้นคว้าอิสระ ค.ม. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2560). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปี. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2553 (ฉบับที่ 3). กรุงเทพฯ: บริษัทสยามสปอร์ต
ซินดิเคท จำกัด.
- สงกรานต์ เรืองประทีป. (2559). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 4. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- อนามัย, กรม. (2560). คู่มือสังเกตเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยประจำสถานบริการสาธารณสุขหลักสูตรเร่งรัด. กรุงเทพฯ:
บริษัท นวัตกรรมดาการพิมพ์ (ประเทศไทย) จำกัด.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก, หน้า 3.